

KUSTBON

== Veckotidning för svenskarna i Estland. ==

Tredje årg. N° 28.	Prenumerationspris. 1 månad Mk. 3:— helt år " 36:— I Sverige: 1 månad Kr. 0:50 helt år " 6:— I Finland: 1 månad Fmk. 1:— helt år " 12:—	Utgives av Svenska Folkförbundet i Reval alla onsdagar. Ansvarig redaktör: N. Blees. Redaktionens adress: Riddargatan 3, Reval	Annonspris. 50 penni pr mm. I Sverige: 10 öre pr. mm. I Finland: 20 penni pr mm. För annons, som införes 10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.	22 sept. 1920
---	--	---	---	----------------------

Vara närmaste uppgifter.

Estländska Republikens grundlag är färdig och träder strax i kraft. Våra språk och kulturrättigheter äro något så när oss tillförsäkrade och garanterade i densamma. Nu gäller det att komma till detaljerna och utarbeta de lagar och förordningar som enligt grundlagen närmare ha att bestämma vår skolförvaltning, svenska språkets användning vid domstolen, kommunalförvaltningen m. m.

Den svenska representanten i konstituenten har mera än en gång framhållit att dessa lagar — först och främst skolförvaltningen — må fortast möjligt behandlas, men ännu har detta icke kunnat ske, ock det ser ut att dessa frågor överlämnas till den blivande riksdagen, s. k. riksförsamlingen. För oss äro dessa lagar och förordningar av största betydelse. Vad tjänar det till att tala om vår kulturella autonomi, när vi sakna motsvarande ämbetsverk. Lagen om vår skolstivelse jämte ett svenskt skolråd låta förlänge vänta på sig

Även jordlagen är färdig, men till våra svenska byggder kommer den mera motvilligt. Våra förespråkare ha gjort allt som göras kan, men det ser dock ut att de lokala myndigheterna gå mycket motvilligt till utförandet av denna lag i våra bygder. Med mycken möda och stort besvär fick vi slutligen rum för vår lantmanna- och folkhögskola på Birkas, men någon jordareal ha vi ännu icke fått.

Våra "lösmän" (torpare) vänta på den utlovade jorden redan över ett år. Detta gäller isynnerhet Nuckö och Rikull.

På Ormsö där kronogodset Magnushof redan 5 år varit utdelad till "lösmännen," hoppades man i höst få jordfrågan löst, så att godset styckas till de jordlösa enligt den nya jordlagens principer.

Nu hotar även denna förhoppning dels gå om intet i det att Röda korset ämnar tillhandla sig en stor del av godsets centrum för ett sanatorium, jämte herrgårds byggnaderna. — Om detta sker är det ett hårt slag för den jordlösa befolkningen på ön, som långa tider fått vänta och lida, kämpa och bida, för att få egen torva. Att bo på Ormsö utan att hava en bit jord, att icke ens kunna hålla en ko, är omöjligt. Jordområdet på Ormsö är för mycket begränsat, och om nu även

Tryckandet av detta nummer har krävt en sådan kraftanstängning från det allt annat än i sitt fulla skick varande tryckeriets sida och för mycket tagit den helt unga sättere-personalen på andra nödvändiga arbetens bekostnad i anspråk, att det icke blir möjligt att utgiva nästa nummer förr än efter två veckor den 6 oktober. Tidningens bedrövliga format och försenande har icke alls berott på redaktionens försumlighet, såsom mindre välmenande kanske varit benägna att tro.

Redaktionen.

Röda korset tager en del, blir läget ännu värre. Även saknas skolhus, och kommunen har anhållit om byggnaderna. Huru som helst, så äro flera Ormsöfamiljer tvungna att utvandra och här gäller det att samla vårt skingrades samhälle och skaffa de jordlösa egentorva och hjälpa dem till egna hem. Se där vår uppgift. Att det kräver en stor ansträngning, måste vi vara beredda på. Nargö sällhetens uppriktande är även en mycket viktig fråga.

Som bekant tvingades befolkningen av ryssarna 1914 att lämna sin ö, sina hus och hem. Av de tyska ockupations myndigheterna och den första estniska regeringen fick en del av befolkningen lov att återvända och upptaga sin näring — fiskeri och lotsning.

Av de 415, som utskickats, bo f. n. icke mera än omkring 200 på ön.

Flera vistas ännu borta — och rätt många därför att deras hus tagits i besittning av de militära myndigheterna, men ock, underligt nog, av tillfälliga främlingar. Sorgligt att säga så behandlas de därboende även av de lokala styrande som främlingar i sin fädernebygd. Det gäller att Nargöborna må komma till sin rätt, att de genom köp må återfå sina hem som devingades att lämna, och att de, vilkas hem blivit förstörda må på måttliga vilkor få nya uppförda.

Kurserna för våra estlandssvenska lärare och lärarinnor i Uppsala.

avslutades den 11 dennes. Dagen därpå reste kursdeltagarna på Riksföreningens inbjudan till Göteborg, där de överraskades med ett festligt mottagande, som sent skall glömmas. Varma tal höllas, bl. a. av Riksföreningens sekreterare professor Vilh. Lundström.

Vid festen upplästes följande hyllnings-sånger till de estlandssvenska gästerna, den första författad av professorskan Lundström, som till följd av sjukdom icke kunde närvara:

Stamfränder i österled.

Ni, kära gäster från Estlandsstränder, till frändehälsning jag Edra händer varmt trycker och Er välkomnar glad till utlandssvenskarnas huvudstad.

Av ödet tvungen att fjärran vara, när Eder storsvenska lilla skara besökt min stad och mitt hem är hårt. Ni nog förstå, att det kännes svårt. . .

Men blodsförvanter, Ni också veta, att mina tankar trofast leta till Er och att jag bland Eder är, ehuru osynlig hamn jag bär.

Och att jag sporrar mig själv och Eder till hänförd kamp för det svenskas heder. "För allsvensk samling och fädrens språk" vår lösen vare på livets stråk.

Enni Lundström.

Till de estlandssvenska lärarna och lärarinnorna.

I många, många år I haven vilse vandrat och drömt om moder Svea Eder bästa dröm. Den verklig är. I modersfamn Ni slutas, en famn, som ingen, trygg och kär och öm.

Ack, hvarje våg, somilfrån Nuckös stränder och Ormsöns berg mot väster styrt sin färd, har talat om de glömda svenska hemmen, där kärleken höll vakt kring fattig härd.

Väl hade Sverige under år, som svunnit glömt bort så många av sin egen stam. Vår kärlek till Er fanns dock trofast sparad, Ni sett den jubla ur vårt hjärta fram.

Blott den som ödet hugnat med den lotten att leva fjärran sin förskingrings år kan fatta det som i ens inre röres när modershjättat mot ens eget slår.

Se, Sveriges bygd i fager skrud för ögat
sig breder ut. I skåden samma land
från hvilket Edra fäder hän mot öster
styrt ut en gång mot äventyrens strand.

Se'n dess i glömskans hav ha sekler svunnit,
men trofast har en dyrbar, kär klenod
av Er bevarats under strid och mödor,
då våld, förtryck kring Edra stugor stod.

Den dyra skatten ha'n I trofast skyddat,
som Eder heligaste arvelott:
Er moders språk, som vid Er vagga ljudit,
en nyckel här till koja som till slott.

Så bringen hän till alla svenska stugor
och alla kära som där borta bo
en hälsning varm från deras drömda Svensk-
land,
från fädrens land, från sjö och skogklädd mo.

Och sägen dem att vi ej glömt här hemma
vår stam där borta av vårt eget blod och
kött,
att vid Er färd igenom Sveriges bygder
Ni överallt en bror och syster mött.

Så gömman djupt i alla unga sinnen
den skatt från Sverige, som I tagen med.
Och "Varer svenske" uti alla skiften,
som fädren varit uti många led.

Er svenska jord skall vara fri och lycklig
så länge Ni stå ärligt där som vakt.

Och Edra barn skall signa Eder gärning
när Ni till ro engång Ert öga lagt.

Ragnar A. Fleege.
(Göteborg den 13 sept. 1920.)

Man glömde icke heller den Estländ-
ska republiken. Estniska konsulatet
i Stockholm mottog den 14 dennes följande
telegram från Göteborg:

Riksföreningen för svenskhetens beva-
rande i utlandet har i afton vid festligt sam-
kväm tillsammans med estlandssvenska lärare
och lärarinnor utbragt ett av jublande bifall
följt leve för Estländska republiken och dess
regering samt har uppdragit åt mig att till
dess representant i Sverge framföra dess
innerliga lyckönskningar för Estländska re-
publikens framtid och lycka, som också be-
tyder framtid och lycka för republikens trogna
medborgare av svensk stam.

Vilh. Lundström.

Såsom svar har avsänts följande telegram:
Mottag ett uppriktigt tack för välgångsönsk-
ningen, som med känslor av varm sympati
skall vara mig ett nöje framföra till den
estniska regeringen. Glädjande erfaras att
första steget till återknytandet av förbindel-
ser till sympati och samförstånd med mång-
hundraåriga traditioner sålunda tagits, och

önskas föreningen lycka och framgång i sina
strävanden.

Edvard Klaas
vicekonsul för Estland.

Kursdeltagarnes hemresa till Estland
skedde med ångbåten Gauthiod från Stock-
holm. Den 18 sept. anlände de till Reval,
där de ävenledes mottogos med en liten
fest på svenska skolan.

Fran ett rikssvenskt besök i Estland.

Resebrev från Anna Lindhagen.

Fröken Anna Lindhagen, Stockholm, som
på hösten å "Rädda barnens" vägnar samt
för att stifta bekantskap med de nya rand-
staterna rest genom de Baltiska länderna,
skriver i resebrev till Social-Demokraten
för den 26. augusti om besöket i Estland
och härvarande svenskar följande:

"Vad Estland beträffar var det till det yt-
tre lungt, ett par svenska tidningar till trots,
som trodde vid tiden för min avresa att där
rådte revolutionsförhållanden. Strejk var
där. Några arresteringar. Ett par döds-
domar tyvärr — jag kunde ej få klart om
de verkstälts eller icke — på grund av
anslag mot kommunikationerna. Det var
vad som hänt. Nu lär strejkerna vara bi-

En fredsrörelse, som alla kunna vara med om.

(Ur Hemtrevnad).

Hela världen suckar efter fred. Hela
världen lider.

Människor drivas fram till att slaktas.
Slaktas i miljontal. Slaktas av medmännis-
kor. Luften fylles av jämmerski och döds-
rosslingar. Det är kriget, som går fram med
sin outsägliga fasa. Och där hemma — långt
bakom froten, som det tyckes i god trygg-
het — där finnas också de som blöda: i
hundratusental hem blöda människohjärtan,
och kanske äro de hjärtan många som för-
blöda.

Människoslakten fortgår — månad efter
månad, år efter år under kanonernas hems-
ka dån. Men samtidigt smyger kriget också
ljudlöst fram — ljudlöst, men icke mindre
hemsk — kriget icke dödas med blodigt våld,
de skola svältas ihjal — tåras, tyna av och
förgås genom hungerns kval.

Människor söka göra sina medmänniskor
så stor skada, som står i deras makt. Folk
har rest sig mot folk och rike mot rike.
Människorna hava glömt, att de äro bröder.
De höra icke fridsrösten:

I människors barn, som alla ägen
Er vård av samme Faders hand,
Vi kivens I ändå på vägen
Till ett och samma fadersland.
I haven ej de bud i minne,
Som Herren gav oss, evigt god,
I haven icke Kristi sinne
Och fåfångt flöt för er hans blod.

Men under den allt fasansfullare blodsut-
gjutelsen, den allt skarpere striden — under
det olyckorna hopa sig och jämmern växer
— går det dock en längtan genom miljoner
hjärtan — längtan efter fred.

Äro också vi fredsvänner? Vilja vi göra
vad på oss ankommer för att främja fredens

verk — vilja vi bliva aktiva fredsvänner, och
huru skall detta tillgå?

Det rekommenderas flera sätt att verka
för freden. Finns det då något sätt, som
är sådant, att ingen tveksamhet därom kan
råda?

Ja, vad är det, som isynnerhet vållar
kriget? Är det inte framför allt bristen på
kärlek? Och kan man inte känna sig fre-
stad att fråga, om inte Kristi kärleks evan-
gelium fåfångt ljudit på jorden med manin-
gen: Älsken edra ovänner. Är det inte,
som om rättfärdighetens väg inte längre
funnes till för människornas medvetande:
„Allt vad I viljen människorna skola göra
Eder, det gören I ock dem?" Och har
inte lögnen fått ett herravälde såsom kanske
knappast någonsin tillförene bland folken?

Om vi vilja verka för fred, vad hava vi
då att göra om icke att arbeta för sannin-
gens, rättfärdighetens och kärlekens seger i
världen? Men huru skola vi göra detta,
om icke genom att först och främst arbeta
för dessa makters seger i vårt eget hjärta
och vårt eget liv?

Om sanning, rättfärdighet och kärlek gå
till seger i världen, då blir det fred. Inte
bara en fred för tillfället med nya rustnin-
gar till nya, ännu förfärligare krig, utan fred
med seger — seger för mänskligheten och
seger för varje särskilt folk. Ty lögnen,
orättfärdigheten ob hatet, de betyda neder-
lag för folkens verkliga lycka — men san-
ningens, rättfärdighetens och kärlekens seger
är mänskligheten seger och folkens lycka.

Den segern vinnes icke utan strid. Och
den striden utkämpas icke på blodiga slag-
fält eller, på havet. Den måste utkämpas i
hjärtat. Till att vinna den segern och till
att främja denna världsfred med seger är
också du kallad att strida — strida den
tysta, uthålliga striden i ditt eget hjärta. Stri-
den är svår, ty fienden är stark. Men den

som vill den striden och håller ut i den stri-
den, han får osynlig men mäktig hjälp av
den Starkare.

Må vi känna det såsom vår plikt att bliva
fredsvänner — aktiva fredsvänner, som ar-
beta för freden, i det vi strida för segern.
Ju flera de bliva, som komma med i denna
fredsrörelse, desto närmare kommer freden,
en bestående fred, en fred med lycka och
välsignelse. Mätte de bliva många i Sverige
och i andra länder, som vilja taga upp den
striden i sitt eget hjärta och i sitt eget liv!

Striden mot lögnen. Må var och en säga
sig själv: jag vill aldrig tala annat än san-
ning, jag vill sträva efter sanning i hela mitt
väsen!

Striden mot orättfärdigheten. Må var
och en säga sig själv: jag vill handla rätt
i all min handel och vandel!

Striden mot kärlekslösheten, mot avunden
och hatet. Jag vill säga till mig själv: hur
än andra må kunna fela — jag vill dock
dagligen besinna, att jag själv behöver få
efterskänkt tio tusende pund. Därför vill
ock jag förbarma mig över den, som är
skyldig mig hundrade penningar. Jag vill
gå min väg fram i försonlighet, i barmhär-
tighet och kärlek.

Mätte vi bliva många, som med helt hjärta
vilja taga del i detta fredsarbeta. Dess fruk-
ter skola icke utebliva. De skola mogna
— kanske snarare, än vad vi själva vågat hop-
pas.

Låtom oss arbeta i vårt eget hjärta och
liv för sanning, rättfärdighet och kärlek. Vår
bön under arbetet vare denna:

Fader Vår, som är i himmelen:
Helgat varde ditt namm;
Tillkomme ditt rike;
Ske din vilja!

Förs.-bl.

lagda, väl det för Estlands skull och ej minst för dess fattigare stadsbefolkning som behöver få transport av varor.

På ett av alla de tåg jag reste med inträffade att lokomotivpersonalen strejkade. Men tåget kom i alla fall i gång. Glad var ju jag, som var på väg till en av de öar, som bebos av svenskar och måste komma fram före mörkningen, om jag skulle kunna få tag på en segelbåt över till Rågö. Sista båten hade redan lagt ut, men anropades. Den vände och jag kom med. Efter en stunds kryss börjades ett samtal på den renaste svenska. Det hade dröjt en stund innan det kom i gång, ty på lantbors vanliga sätt är man icke frågvis, icke ens en Rågöbo, som får det sällsynta besöket av en svensk från Sverige. Mannen som förde båten hette Österberg. Svenska språket, Österberg, seglatsen till en ö ute i havet — hur kände jag mig icke hemma! Ja, den rikedom ha vi svenskar att kunna komma till Estland och träffa landsmän, ett svensk levande liv och ej blott våra historiska minnen, vilka för övrigt både i Estland och Lettland äro erkända såsom de bästa epoken från dessa länders underkuvningshistoria.

När väl Österberg kommit i gång att tala befanns han vara en ordets man. Jag hade lyckats träffa Rågöoppositionen vid själva ditfärden och blev således genast tagen ur mina illusioner om att Rågö var ett undantag av sämja i denna skröpliga värld.

Vi kommo fram. Rågö var en platt ö med sandstränder som alla andra Estländska öar. Båten vevades upp i land av kvinnfolken. Österberg trodde nog att alla i halvmörker skulle veta vägen till Storbyn och gav några anvisningar. Mörkret föll emellertid fullständigt på, Storbyn var mig oupptäckt och jag tänkte övernatta ute på marken, då ett par försenade pojkar räddade mig och följde mig till den skollärafru, som var dömd att uppknackas denna natt.

Dagen kom med storm och regn, men min värdinna och jag gingo från gård till gård och talade svenska. Alla älskade Sverige ehuru de voro så skilda därifrån, gamla dräkter tagos fram, hemknypplade spetsar gävos bort och köptes. Kapellet, ensligt beläget ute på en udde, besökte vi. Det svenska biblioteket visades. Och jag visste att med svenskarna i Estland var mitt hjärta bundet för livet.

Österberg seglade mig över i hård vind, trots sin hustrus ivriga protester. Innan avfärden överraskade han mig med en församling av Rågöbor, som behövde hjälp. Österberg är energisk och han och jag och de kommo överens om att bästa hjälpen är garn till männens trasiga not och till kvinnornas tomma knyppeldynor — till dem nämligen som äro utan jord eller med andra ord till Rågös proletärer.

I Reval hörde man svenska rätt som de var på en restaurang: Handslagning. En svensk tidning ges ut i Reval vid namnet Kustbon. Ledaren redogjorde i korthet för republiken Estlands nya författning där varje minoritetsnationalitet tillförsäkras rätten till sitt eget språk och skolundervisning på det samma. Ledaren slutade med en uppmaning till Estlandssvenskarna att stödja och arbeta för den nya republiken; det är ju ock det minsta de kunna göra till tack för befrielse från ett herravälde som förbjöd undervisning på svenska.

Må vi här hemma också stödja Estland i dess fattigdom och dess kamp. Jag såg därav i Reval, i Dorpat, i Valk — gränstaden till Lettland. Jag hörde även bittra ord mot Lettland av en och annan liksom vice versa i Lettland. Men det är en och annan. Dessa folks majoritet är alltför förständig att ej vilja sämjas till sist.

Rigakonferensen mellan Finland, Estland, Lettland, Litauen och Polen talar ju för övrigt fakta. Den är till för att enas. Enas om ett förbund, däri vart och ett av dessa folk lever sitt individuella liv med sitt språk och sin nationalförsamling och sin president. Att däremot enas till ett land är en lika så bestämd omöjlighet som att gå upp i någon sorts enighet med Ryssland. Detta visste jag ju förut. Men den som besökt dessa länder vet ännu bestämdare att dessa olika folk söder om Östersjön äro icke ryssar, varken tsar, - mensjevnik, - socialrevolutionär eller bolsjevikryssar. De äro ju ej heller slaver. De äro mycket lika oss. Därmed allt annat än ont sagt om ryssarna med Tolstoy, Krapotkin och Dostojevski. Men alla människor passa icke i samma påse. De passa icke heller tillsammans med tyskar och trivas till sist också bäst att ej bli ihopstoppade med varandra. Varje annan uppfattning om dessa folk är ett bestämt misstag.

Svenska Estland.

Professor Bergman talar i Reval.

Vid det på annat ställe i detta nummer omtade samkvämet för de från Sverige tillbakavärande lärarne hade de församlade vännerna på 30 personer nöjet bland sig se professor Johan Bergman med fru, vilka likades rest från Sverige. Professorn var genast villig att trots trötthet underhålla den tacksamma publiken med ett kortare föredrag över ämnet "bilder ur den antika kulturen jämförda med nutida fördälanden." Det intressanta talet belönades med långa ihållande applåder.

Lokala meddelanden.

Utfällningen i Reval.

Den 18, 19 och 20 september var det utställning av jordbruks- och industrialster samt handarbeten i Reval. Utställningen är ett bevis på "Eestis" framåtskridande och utveckling på de olika områdena. Att utvecklingen hämmats av krig och onormala tider är självklart, men ändå måste medges, att landets jordbrukare skött sin sak bra efter omständigheterna. Även industrin var rätt bra representerad och bäst kanske ändå slöjden, ja t. o. m. konsten, litteraturen och folkbildningen hade sina platser anvisade. Det är sant, alla grenarna lämnade mycket övrigt att önska, men viljan är god hos det unga framåtsträvande "Eesti". Det var något som man kunde lägga märke till.

Deltagandet var också mycket stort. De besökandes antal utgjorde sammanlagt under tre dagar 70.637, därav på söndagen 40.644.

Hans Majestät Danmarks Konung tackar

estniska kompositören A. J. Luusmann för hans till konungen sända marsch och jubileumskort med anledning av Revals 700-års minne. Resolutionen, som sänts genom kabinettets sekreterare, lyder så:

"Amalienborg den 20 aug. 1920. Deras Majestäter Danmarks Konung och Drottning ha mottagit festmarschen och vykortet till minne av Revals 700-års jubileum, som Ni haft vänligheten sända.

Hans Kungliga Majestät ger mig i uppdrag att till Eder uttala Deras innerliga tack för uppmärksamheten och vänligheten, som för dem varit rörande.

Jag begagnar mig av tillfället för Eder, min herre, betyga min aktning

Kabinettets sekreterare Hanssen".

*

Den ovannämnda marschen "Vakna, starke Kalew!" är skriven på estniska, ryska, tyska, svenska och danska och komponerad för 2 och 4 händer. Den är enastående i Estland och synnerligen vacker samt fösedd med de moderna uttrycken "Mysterioso," "Radikalmente" m. m., meddelas oss.

Man ber uppmärksamma att samma kompositör har under utgivning även två andra kompositioner.

Intressant är vykortet, på vilket 6 rikens flaggor avbildats: Danmarks, Livländska-Riddarordens, Sveriges, Rysslands, Tysklands och Estlands. Under varje flagga står det angivet, huru lände Estland lytt under ifrågavande makt m. m.

Bilden har tillkommit på Initiativ av kompositören Luusmann.

Sverige och Finland.

Ålandsfrågan

Den av Nationernas förbundsrad tillsatta juridiska kommissionen har numera avgivit sitt utlåtande rörande Ålandsfrågan, enligt vilket denna bör betraktas som en internationell fråga och enligt förbundstraktaten upptagas till behandling inför nationernas råd.

„Svenskhetens och rättens sak.”

Sveriges utrikesminister om Svenskfinlands intresse.

Svenska utrikesministern Palmstjerna höll den 15 dennes enligt "Svenska Tidningen" i auditorium ett politiskt tal, vari han till en början behandlade Sveriges utrikespolitiska ställning. Efter att ha understrukt att förhållandet mellan Sverige, Norge och Danmark för närvarande är bättre än i mannaminne, övergick talaren till de nya statsbildningarna vid Östersjöbäckenet, varvid han bl. a. yttrade följande:

Närmast oss av dessa riken står Finland trots allt. Där finnes så mycket av svensk kultur och kvardröjande gemenskap från historiska tider, som är svårutplånlig och vi komma icke från de uppgifter i förhållande till Finland som påvilar oss sedan gammalt. Det bör icke förbises att Ålandsfrågan har sin upprinnelse från befolkningen själv vid en tidpunkt, då Finland ännu ej förklarar sig självständigt och att det är denna ålandsbefolkningens fasta

vilja till återförening, som är rättesnöre för svenskt handlande. Vi kunna ej heller förstå att det för Finland vore verklig styrka, om det med tvång kvarhöll inom sina landamärena en öbefolkning, som strävar att befria sig från sambandet med Finland och anföras med sitt svenska moderland. Det förundrar oss även att icke hela svenska Finland lika klart som vi själva inse, att svenskhetens och rättens sak bäst tjänas, när vi understöda ålandsbefolkningens krav. Det svenska Finland borde dock förstå att Åland kan bilda en fast brygga, som skapar ökad kulturell gemenskap och säkrare skydd. Det är likväl min förvisning att det icke skall dröja, innan det svenska Finland i dess helhet förstår, att när ett enigt Sverige efter en tids övervägande ock sedan det förnummit fasfheten av befolkningens vilja, åtog sig Ålands sak och därefter handlat, det skett även i dess eget intresse.

Valen i Sverige gå åt höger.

Hittills 9 högervinster, liberalerna ha förlorat 8, socialisterna 7 platser.

(Enligt Svenska Tidningen.)

STOCKHOLM 16 sept.

Valsammanräkningarna fortgå. Tendensen pekar alltjämt åt höger. Hittills ha 9

högervinster inregistrerats. Jordbrukarnas riksförbund har samma antal mandat som förut, bondeförbundet har vunnit 4. Liberalernas förlust utgör 8 platser, socialisternas 7. Bolsjevikerna ha tillsvidare ingen reprensansant. Det förra regeringsblocket har förlorat omkring 50,000 valmän. I övermorgon väljer Stockholm. Spänningen är stark. Liberala kandidaten Bratt väcker livlig opposition bland förbudsnyktra frisinnade.

N—k.

Utlandet.

Polsk-ryska kriget

Meddelandena från polsk-ryska kriget tala fortfarande om polackernas stora framgångar. Hela Galizien är numera rensad och bolsjevikerna förjagade. Polska trupperna tåga framåt i Wolynien.

Striderna i Södra Ryssland äro även framgångsrika för Wrangel, som erövrat köpingarna Jelisavetovska, Tchernovitska och Verbovoki samt tågar mot Jekaterinoslav.

Uppror i Kuban.

Där ha de vita och andra börjat göra uppror mot de röda. Kubans kosacker sägas

till hela sin majoritet vara kommunisternas motståndare.

Överallt ha bolsjevikerna, som synes, på senaste tid rönt idel motgångar. Nederlagen i Polen samt i Sydryssland visa att Rysslands militärmakt icke är så fruktansvärd. Men värst för dem är kanske nederlaget i form av de stränga förkastelsesdomar, som utgå från socialister i övriga länder m. m.

Freden mellan Finland och Ryssland, som vi i förra numret omtalade, blir en verklighet. Man väntar att den redan denna vecka skall undertecknas.

Kyrkliga meddelanden

från pastorskansliet i Reval den 19 sept. 1920.

St. Mikaelsskyrkan:

^{26/9} högmessa kl 1/2 11 f. m.

^{3/10} högmessa med nattvardgång kl 1/2 11 f. m.

Skriftermål kl 10 f. m.

Ungdomsgudstjänst kl 1/2 6 e. m.

Svenska skolan,

Riddaregatan 3, börjar sitt 4-de läsår **måndagen den 27 sept. kl. 10 f. m.**, då alla gamla och nyanmälda elever böra infinna sig.

Nuckö folkhög- och lantmannaskola

Birkas, börjas sitt första läsår **måndagen den 4 oktober**. Unga män och kvinnor, som fyllt 16 år, få anmäla sig till elever: Nucköbor och Ormsöbor hos skollärare Johan Nymann, Nuckö, och i Reval och Harriens krets hos S. O. V. s. styrelse Sjömanshemmet Reval samt Svenska Folksekretariatet. Även äldre ungdomar äro välkomna! Utmärkta lärarekrafter! Ingen, som det kan, bör försumma tillfället!

Närmare upplysningar hos ovannämnda personer.

S. O. V. s styrelse.

Prenumeration

å KUSTBON kan ske i Finland på Östsvensk Samlingskansli, Regeringsgät. 2, Helsingfors, öppet månd., fred. kl. 3—4 e. m. samt hos herr Gösta L. Åkerblom, Skolhusgat. 57, Vasa.

Den kamrat, som erhållit

mitt gruppkort,

taget vid mötet i Hällestad, bedes vara vänlig sända det under min adress:

A. Samberg
Wichferpal.

Prenumeration å Kustbon

sker i Sverige hos skriftställare J. Blees, David Bagaresgat. 10, Stockholm, samt herr L. Hammargren, Riksbanken, Malmö.